

Kommissionens kommentarer till en begäran om ytterligare information från Europeiska ombudsmannen - Undersökning på eget initiativ, ref. OI/3/2003/JMA

Korrespondens - 13/07/2009

Ärende OI/3/2003/JMA - **Undersökning inledd** den 19/11/2003 - **Beslut** den 04/07/2007

06-03-2006

I. Bakgrund

Den 19 november 2003 beslutade Europeiska ombudsmannen att inleda en undersökning på eget initiativ av de åtgärder som kommissionen infört för att garantera att personer med funktionshinder inte diskrimineras i sina förbindelser med institutionen.

Ombudsmannen bad kommissionen att redogöra för i synnerhet a) de åtgärder som kommissionen vidtagit eller avsåg att vidta för att garantera att personer med funktionshinder inte diskrimineras i sina förbindelser med institutionen och b) tidsplanen för antagandet av dessa.

Som ett led i ombudsmannens politik att genomföra ett bredare samråd i denna fråga offentliggjordes alla relevanta dokument rörande undersökningen på ombudsmannens webbplats. Ombudsmannen gav även information till och samrådde med de nationella ombudsmännen om initiativet.

Kommissionen sände sitt yttrande till ombudsmannen den 3 mars 2004. Det lades också ut på ombudsmannens webbplats.

II. Begäran om ytterligare information

Denna begäran om ytterligare information är ombudsmannens uppföljning av den ovannämnda undersökningen på eget initiativ. I ombudsmannens begäran beaktas de synpunkter som medlemsstaternas nationella ombudsmän, de offentliga organisationerna och de icke-statliga organisationerna förde fram i samband med samrådet eller i sina reaktioner på kommissionens svar.

Utifrån svaren ber ombudsmannen nu kommissionen att inkomma med ytterligare information om vissa aspekter som rör funktionshindrades förbindelser med institutionen, oavsett om det rör sig om sökande till uttagningsprov, anställda, familjemedlemmar till anställda eller personer ur allmänheten som söker information. Begäran om ytterligare information rör följande ämnen (siffrorna inom parentes hänvisar till de punkter i ombudsmannens brev i vilka ytterligare information begärdes):

- Anställning och oskälig börda (1.2).
- Ekonomiskt stöd till tjänstemän och familjemedlemmar med funktionshinder (1.3).
- Rekryteringsförfarandenas tillgänglighet (1.4).
- Regelbundna rapporter om rekryteringspolitiken (1.5).
- Uttryckliga åtgärder för att främja rekrytering av personer med funktionshinder (1.6).
- Byggnormer och tillgänglighet (2.2).
- Parkeringsplatser (2.3).
- Informationens tillgänglighet för personer med funktionshinder (3.3).
- Tillgängligheten hos webbplatser riktade till allmänheten (3.4).
- Alternativa format för samtliga offentliga EU-dokument (3.5).
- Integrering av barn med särskilda utbildningsbehov (4.2.).
- Analys av undersökning om funktionshinder (5.3).
- Upplysningskampanjer om funktionshinder (5.4).

III. Kommissionens kommentarer till ombudsmannens begäran om ytterligare information

- Anställning och oskälig börda (1.2)

Kommissionen har tillhandahållit riktlinjer för att hjälpa sina enheter att avgöra bl.a. om en åtgärd för att främja integrering av personer med funktionshinder kan, eller inte kan, anses innebära en oskälig börda. Genomförandebestämmelser för artikel 1d.4 i tjänsteföreskrifterna antogs av kommissionen och offentliggjordes i Administrativt meddelande nr 69 den 21 juni 2004 (se bilaga I). Genomförandebestämmelserna gäller bl.a. rekrytering av personer med funktionshinder, funktionshinder som uppkommer under tjänstemannens karriär, rimlig anpassning och oskälig börda.

I punkt 3 i riktlinjerna för god praxis för anställning av personer med funktionshinder anges att "*Strikta standarder ... ska tillämpas när man bedömer vad som är en oskälig börda*". (se bilaga II). I enlighet med denna princip föreskrivs följande i artikel 12 i genomförandebestämmelserna:

"Rimliga anpassningsåtgärder utgör en oskälig börda för institutionen om kostnaden för att vidta dem är högre än vad institutionen rimligen kan förväntas betala."

I artikel 8 i genomförandebestämmelserna anges följande exempel på rimliga anpassningsåtgärder:

- Göra befintliga lokaler, som redan utnyttjas av de anställda, lätt tillgängliga och användbara för personer med funktionshinder.

- Omstrukturering av arbetet.
- Ge stöd.
- Införa deltidarbete eller förändra arbetstiderna.
- Inköpa eller anpassa utrustning.
- Anpassa utbildningsmaterialet.
- Ändra politiken eller metoderna.

För bedömningen av huruvida vidtagandet av rimliga anpassningsåtgärder innebär en oskäligen börda föreskrivs i artikel 13 i genomförandebestämmelserna att bl.a. följande skall beaktas:

- Anpassningens art och kostnaden för denna.
 - Kostnad för att vidta anpassningsåtgärden i förhållande till den genomsnittliga omkostnaden för varje anställd.
 - Kostnad för att vidta anpassningsåtgärden i förhållande till de tillgängliga budgetmedlen.
- Antalet personer inom området för vilka det fordras anpassningsåtgärder.
- Hälso- och säkerhetsbehovet hos samtliga anställda.

Den fullständiga texten i Administrativt meddelande nr 69-2004 finns på

http://www.cc.cec/guide/publications/infoadm/2004/ia04069_en.html [Länk] (svensk version saknas).

Tillsammans med tjänsteföreskrifterna ger dessa genomförandebestämmelser tydliga riktlinjer för enheterna när det gäller att tillhandahålla rimliga anpassningsåtgärder för personer med funktionshinder.

- Ekonomiskt stöd till tjänstemän och familjemedlemmar med funktionshinder (1.3)

- Såsom kommissionen redan påpekat i sitt svar på klagomål 1391/2002 anser den inte att den gör sig skyldig till diskriminering vid tillhandahållandet av stödet till tjänstemän och familjemedlemmar med funktionshinder. Alla typer av ekonomiskt stöd för medicinska kostnader som ges via sjukförsäkringen, bidragen enligt tjänsteföreskrifterna och för icke-medicinska kostnader som ges via extra hjälp till personer med funktionshinder anses lämpliga för att kompensera för de extra kostnader som är kopplade till ett funktionshinder. I riktlinjerna för utnyttjandet av medel i budgetposten för "Extra hjälp till personer med funktionshinder" rörande anslag till socialhjälp till personer med funktionshinder, som trädde i kraft den 1 maj 2004 (se bilaga III), föreskrivs att stödmottagarens egna avgifter kan variera mellan 5 % och 35 % beräknat utifrån den beskattningsbara familjeinkomsten (se bilaga IV). Riktlinjerna är interinstitutionella, och varje institution har sin egen budget.

Budgetsituationen : Under 2005 användes hela det belopp på 1 350 000 euro som stod till förfogande från budgetposten " *Extra hjälp till personer med funktionshinder* " till att täcka kostnaderna för de 85 pågående ärendena. Omkring hälften av ärendena rörde kostnader kopplade till allvarliga funktionshinder, medan återstoden rörde ersättning av kostnader för utbildning eller särskild utbildning för att motverka konsekvenserna av ett funktionshinder. Beträffande 2006 års budget har budgetmyndigheten beviljat 1 770 000 euro (en ökning med 30 % jämfört med 2005). Detta är tillräckligt för att täcka kostnaderna för de befintliga ärendena, en normal ökning av kostnaderna för de befintliga ärendena och de uppskattningsvis 15 nya ärendena. Dessa uppskattningar grundar sig på de reaktioner som följde på en

informationskampanj riktad till kommissionens personal 2005. Budgeten täcker sålunda kostnaderna för de befintliga ärenden som grundas på de nuvarande bestämmelserna. Det kommer dessvärre inte att finnas tillräckliga medel för att täcka 100 % av alla ärenden, som enligt kommissionens uppskattningar kommer att kräva minst 300 000 euro i ytterligare medel. Givet budgetramarna underlättar därför stödmottagarnas egna bidrag en mera jämlik behandling och täckning av samtliga ersättningsberättigade ärenden.

Budgetgaranti : Även om kommissionen inte enligt lag är skyldig att ersätta 100 % av de kostnader som uppstår till följd av ett funktionshinder, motsätter den sig inte principiellt, av policyskäl, en sådan ersättning. Däremot kan kommissionen, såsom framhölls i dess svar på klagomål nr 1391/2002, inte själv ändra den grundläggande karaktären hos budgetposten "*Extra hjälp till personer med funktionshinder*", som är begränsad till sin storlek. Kommissionen är eventuellt beredd att ersätta 100 % av de kostnaderna som är förbundna med ett funktionshinder på villkor att budgetmyndigheten garanterar att det finns tillräckliga medel, och att det sluts ett interinstitutionellt avtal om ett ändrat förslag till de ovan nämnda riktlinjerna, som skulle möjliggöra full ersättning. Utan ett sådant avtal och en sådan budgetgaranti och med beaktande av skyldigheterna enligt budgetförordningen kommer ersättning alltid att begränsas till de medel som står till förfogande, och kommissionen kommer att fortsätta att betala ut sådana medel på ett så jämnt sätt som möjligt. Mot bakgrund av den nuvarande budgeten innebär den sistnämnda policyn att principen "först till kvarn" undviks, eftersom den skulle ge upphov till grov diskriminering mellan dem som ersätts till 100 % och dem som inte ersätts i samma utsträckning, om ens alls, eftersom det inte finns några ytterligare medel.

Stödmottagarnas egna bidrag : Kommissionen anser inte att de begränsade personliga bidrag som fastställs i riktlinjerna (5 % - 35 %) är socialt orättvist, eftersom mottagarnas bidrag beräknas på grundval av den beskattningsbara familjeinkomsten.

Ökning av ersättningarna : Kommissionen har gjort en enorm insats för att öka stödet till personer med funktionshinder. Det ekonomiska stödet till enskilda har förbättrats avsevärt genom ökade ersättningar från och med den 1 maj 2004, efter en rad ändringar av den extra hjälpen till personer med funktionshinder och genom betydande ökningar av de tillgängliga medlen. Mellan 2003 och 2005 ökade antalet ärenden med nästan 50 % (från knappt 60 till 85 ärenden), och de tillgängliga medlen ökades med 130 % (från 770 000 till 1 770 000 euro). En ny sektor "praktisk hjälp till personer med funktionshinder" inrättades även 2004 för att tillhandahålla allmän information, rådgivning och stöd.

Nytt meddelande 2006 : Ett nytt meddelande från kommissionen om stöd till personer med funktionshinder kommer sannolikt att läggas fram 2006. Härigenom kommer stödet till föräldrar med funktionshindrade barn att ytterligare förbättras och utvidgas. Meddelandet, som grundas på en genomgripande analys av funktionshindrade barns behov, tar upp alla väsentliga problem, inklusive föräldrarnas största problem: vården av det funktionshindrade barnet efter föräldrarnas bortgång.

- Rekryteringsförfarandenas tillgänglighet (1.4)

När det gäller anordnandet av uttagningsprov, och förfarandena i praktiken, särskilt vid

Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (nedan kallad "EPSO"), har en rad praktiskt åtgärder vidtagits för att underlätta för sökande med funktionshinder att delta i de olika proven, som även anpassats till funktionshindret i fråga.

I meddelandena om uttagningsprov garanteras de sökande följande:

"EU-institutionerna för en personalpolitik för lika möjligheter och behandlar ansökningarna utan diskriminering på grund av kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder, sexuell läggning, civilstånd eller familjesituation ."

Dessutom erinras kandidaterna med funktionshinder om följande:

"Om du har ett funktionshinder som hindrar dig från att fylla i den elektroniska anmälningsblanketten kan du, helst per fax, begära att få en pappersversion av blanketten, som du måste fylla i, underteckna och skicka tillbaka per rekommenderat brev senast sista anmälningsdagen (poststämpelns datum gäller) . All korrespondens med EPSO kommer då att ske per post. Om du har ett funktionshinder skall du tillsammans med din anmälan lämna ett intyg från behörig myndighet om funktionshindrets art och på ett separat blad noga ange vilka åtgärder du anser bör vidtas för att underlätta ditt deltagande i proven ."

I "Anvisningar för sökande", som offentliggörs samtidigt med varje meddelande om uttagningsprov, erinras de sökande med funktionshinder vidare om att de kan begära att särskilda åtgärder vidtas på grund av deras funktionshinder. I bilaga 2 till anvisningarna, "Särskilda anvisningar för ifyllande av elektronisk ansökan", anges att sökande med funktionshinder skall göra följande:

"Ange 'JA' om du har ett funktionshinder som skulle kunna innebära svårigheter vid genomförandet av proven. Detta för att EPSO i största möjliga utsträckning skall kunna vidta nödvändiga åtgärder."

På EPSO:s webbplats, slutligen, görs en direkt hänvisning till lika möjligheter - som EPSO fäster stor vikt vid. Samma sak gäller för alla annonser som införs i pressen när ett uttagningsprov tillkännages.

"EPSO stöder principen att organisationen skall återspegla det samhälle den tjänar. Tjänster inom EU står öppna för alla medborgare i medlemsstaterna som motsvarar urvalskriterierna, oberoende av kön, ålder, nationalitet, ras, religion eller sexuell läggning. Där det är rimligt och praktiskt genomförbart vidtas särskilda åtgärder för att göra det möjligt för sökande med funktionshinder att genomgå uttagningsprov på lika villkor som för alla andra och för att underlätta för dem som klarar proven att integreras i arbetsmiljön. Diskriminering tolereras inte vid EU-institutionerna. Med fullt beaktande av den övergripande principen om urval på grund av merit försöker vi upprätthålla en rimlig nationell balans inom personalen och har antagit en policy för att uppmuntra bättre representation av kvinnor på högre nivå. Europeiska unionen

bekänner sig till mångfald i vidast tänkbara bemärkelse."

I praktiken har åtskilliga åtgärder redan vidtagits i samband med att uttagningsproven anordnats på begäran av de sökande själva och utifrån deras upplysningar om vad de anser nödvändigt för att delta i proven.

EPSO kan för att tillmötesgå dessa krav kalla de sökande som har funktionshinder till separata provlokaler.

Nedan ges exempel på åtgärder som EPSO redan har vidtagit, uppdelade efter typ av funktionshinder:

- funktionshinder som inbegriper synproblem: Text i blindskrift; text skriven med större typsnitt; den sökande får medföra egen dator som kan läsa blindskrift; vid proven kan skrivvakten läsa frågorna och svarsalternativen, den sökande anger sina svar och skrivvakten noterar dessa på den optiska svarsblanketten; röstupptagning; beviljande av extra tid.
- Funktionshinder som inbegriper hörselproblem: (sökande som är helt eller delvis döva): möjlighet att sitta längst fram i provlokalen så att den sökande kan läsa på den talandes läppar; kopia av den talandes text och en individuell skrivvakt till sitt förfogande.
- Funktionshinder som inbegriper händer: Den sökande får antingen en dator till sitt förfogande och möjlighet att skriva ut svaren; eller kan avge sina svar muntligt till en skrivvakt och få dem upptagna på band.
- Rullstol: EPSO ser till att den sökande utan hinder har tillgång till provlokalen.
- Sjukdom som medför funktionshinder eller hjärnskada: Extra tid ges för att göra proven; dator, dokumenthållare och parkeringsplats ställs till den sökandes förfogande; ergonomisk stol kan tillhandahållas.
- Dyslexi: En dator ställs till den sökandes förfogande för genomförande av provet, och extra tid ges.

När det gäller eventuella rapporter om rekryteringsförfarandenas tillgänglighet för sökande med andra funktionshinder än synskador har kommissionen och EPSO redan i syfte att följa upp den undersökning om funktionshinder, som behandlas närmare nedan, föreslagit att man skall undersöka hur innehållet i annonserna om uttagningsprov kan förbättras så att fler personer med funktionshinder uppmuntras att söka. Frågan om huruvida det bör utarbetas rapporter om specifika funktionshinder kommer att behandlas i samband med detta.

- Regelbundna rapporter om rekryteringspolitiken (1.5)

Kommissionen betraktar anonymitet som en garanti för lika behandling av sökande, och dess uttagningsförfaranden utformas i största möjliga utsträckning så att lika behandling garanteras.

För att åstadkomma detta vidtar EPSO särskilda arrangemang för att göra det möjligt för personer med funktionshinder att delta i uttagningsproven.

På grundval av den undersökning om funktionshinder som behandlas närmare nedan har kommissionen åtagit sig att undersöka hur man skall göra nuvarande och framtida statistiska uppgifter om anställning av personer med funktionshinder inom kommissionen mera tillförlitliga och hur de regelbundet skall kunna uppdateras, med beaktande av skyldigheterna enligt [förordning \(EG\) nr 45/2001 \[Länk\]](#) om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter. Kommissionen överväger att i framtiden offentliggöra sådan statistik som en del av undersökningen av hur tillförlitligheten hos statistiken skall kunna förbättras.

- Uttryckliga åtgärder för att främja rekrytering av personer med funktionshinder (1.6)

Uttagningsförfarandena, som omfattar anonyma prov och rimliga anpassningsåtgärder för att delta i dessa prov, anses utgöra den bästa garantin för lika behandling i rekryteringsprocessen. Bortsett från de åtgärder som kommer att vidtas för att säkerställa att annonser om anställning bättre riktar till personer med funktionshinder, kan kommissionen inte se att det finns behov av ytterligare åtgärder för att tillhandahålla ytterligare positiva insatser som specifikt avser personer med funktionshinder i detta stadium när det gäller rekryteringsförfarandena.

Såsom påpekades i svaret på ombudsmannens tidigare undersökning, underrättas Generaldirektoratet för personal och administration (GD ADMIN) om när den som har klarat uttagningsproven angett att de har ett funktionshinder som kräver att särskilda anpassningsåtgärder vidtas i rekryteringsprocessen. GD ADMIN stöder aktivt en rekrytering av dessa på grundval av en bedömning från fall till fall, och detta anses för närvarande vara det lämpligaste stadiet för att anta positiva åtgärder.

Kommissionen har mot bakgrund av undersökningsresultaten åtagit sig att tillsammans med övriga relevanta grupper undersöka hur man skulle kunna främja rekryteringen av personer med funktionshinder inom institutionen. I samband därmed kommer man att överväga hur positiva åtgärder skulle kunna vidtas för att främja rekrytering av funktionshindrade, såsom att fastställa och övervaka visa typer av sysselsättningsmål för personer med funktionshinder och individuell administrativ uppföljning efter läkarundersökningen för att säkerställa lämpliga arbetsuppgifter och utrustning. Dessutom tas frågan om funktionshinder upp i kurserna om att hålla uttagningsintervju och i utbildningen om deltagande i uttagningskommitté i syfte att skapa medvetenhet om dessa frågor.

- Byggnormer och tillgänglighet (2.2)

Den senaste versionen (nr 5) av kommissionens handbok om standardbyggnader (vanligen kallad MIT - *Manuel d'Immeuble Type*) antogs av styrelsen i Infrastruktur- och logistikbyrån i Bryssel (OIB) den 29 juni 2004 efter ett brett internt samråd.

Kapitel B.III rör särskilt kraven till förmån för funktionshindrade, som omfattar allmänna tillträdesfrågor, särskilda handikapparkeringar, rörlighet, belysning och skyltar i byggnaderna, sanitära installationer och nödutrymning.

Utöver detta specialkapitel görs ett trettiotal hänvisningar till krav till förmån för funktionshindrade. Handboken följer såväl den belgiska lagstiftningen (inklusive Bryssels detaljplan " *Règlement Regional d'Urbanisme* " (RRU) (1) [Länk]) och EU-lagstiftningen på området, samt även kommissionens "Riktlinjer för god praxis för anställning av personer med funktionshinder" (2) [Länk].

Någon ytterligare översyn av handboken planeras inte på kort sikt. Nuvarande handbok antogs i mitten av 2004 och innehåller de aktuella tillgänglighetskraven. Vidare utsågs nyligen den specialist som anges i riktlinjerna för god praxis för anställning av personer med funktionshinder, och vars uppgift det är att göra ergonomiska bedömningar av kontorsmiljöer för personer med funktionshinder. Ärendet kommer dessutom att bevakas i ljuset av de nya handboksnormerna och utifrån specialistens erfarenheter.

- Parkeringsplatser (2.3)

I överensstämmelse med kommissionens riktlinjer för god praxis för anställning av personer med funktionshinder reserveras minst två parkeringsplatser för besökare med funktionshinder, antingen utanför eller i (3) [Länk] varje kommissionsbyggnad, med undantag för Berlaymont. Totalt har kommissionen 114 sådana reserverade parkeringsplatser.

Tillträdet till Berlaymont-byggnaden är begränsat av säkerhetsskäl. Därför bad kommissionen myndigheterna i Bryssel att reservera handikappplatser på boulevard Charlemagne, som löper längs Berlaymont. I oktober 2005 tillät Bryssel-regionens polischef att tre sådana parkeringsplatser reserverades på boulevard Charlemagne och gav förvaltningen för offentliga anläggningsarbeten i uppdrag att utföra de nödvändiga arbetena.

Vid sidan av de ovannämnda parkeringsplatserna som är särskilt reserverade för besökare med funktionshinder, har kommissionen 216 reserverade parkeringsplatser inne i byggnaderna för anställda med medicinska problem (kroniska eller tillfälliga funktionshinder/hälsorelaterade problem). Tillåtelse att utnyttja dessa parkeringsplatser ges på individuell begäran mot uppvisande av läkarintyg.

- Informationens tillgänglighet för personer med funktionshinder (3.3)

Kommissionens ståndpunkt rörande tillgången till information finns på webbsidan "EUROPA - policy för webbtillgänglighet" (på http://europa.eu.int/geninfo/accessibility_policy_en.htm [Länk]: "När det gäller Europaservern har Europeiska kommissionen fattat beslut om att anta standarderna nivå A (prioritet 1) för nya och uppdaterade webbplatser." WAI-A (*Web Accessibility Initiative, accessibility level A* , Initiativet för webbtillgänglighet, tillgänglighetsnivå A) innehåller inte endast regler för synskadade, utan även för personer med andra funktionshinder. Dessutom driver generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter webbsidan Europeiska handikappåret på Europaservern på http://europa.eu.int/comm/employment_social/disability/index_en.html [Länk] (svensk version saknas).

- Tillgängligheten hos webbplatser riktade till allmänheten (3.4)

Anvisningarna *Information Providers Guide* (IPG) är avsedda för informationsleverantörerna på Europaportalen (samordnare, webbansvariga, uppdragstagare etc.) och behandlar redaktionella, tekniska och grafiska aspekter. Bestämmelserna i IPG (4) [Länk] är tvingande för att garantera en enhetlig och användarvänlig service.

Enligt IPG skall de sidor som publiceras på Europaservern uppfylla tillgänglighetskraven i WAI-A. Generaldirektoratets och avdelningarnas webbansvariga är ansvariga för bedömningen av tillgängligheten hos deras respektive webbplatser och för att se till att webbplatserna/webbsidorna uppfyller kraven i IPG och WAI-A. Det finns ett antal verktyg tillgängliga för bedömning av om en webbplats uppfyller de gällande tillgänglighetskraven. Dessutom ger samordningsgruppen för EUROPA vid generaldirektoratet för kommunikation löpande stöd till de webbansvariga vid bedömningen av webbplatserna och webbsidorna mot kontrollpunkterna i WAI-A (och även WAI-AA, tillgänglighetsnivån under WAI-A).

- Tillgängligheten i alternativa format hos samtliga offentliga EU-dokument (3.5)

WAI-förenliga EUROPA-webbsidor kan tillsammans med lämplig slutanvändarmjukvara användas för att skapa storstilstext, punktskrift (Braille) och audio. Svårigheten med en mångspråkig webbplats som EUROPA är att inte alla språk kan läsas med hjälp av assisterande mjukvara. Kommissionen skulle kunna förbättra redan WAI-förenliga webbsidor genom att tillhandahålla audiofiler eller teckenspråksfiler som genereras från dessa sidor. Detta skulle emellertid kunna skapa fler problem än det löser, eftersom tekniken i fråga är maskinöversättning: en automatisk översättning till teckenspråk skulle inte vara begriplig, på samma sätt som maskinöversättning rent allmänt sällan är av god kvalitet. Ett alternativ skulle kunna vara att anställa en teckenspråksöversättare för att framställa teckenspråksfiler. Eftersom det inte finns något universellt teckenspråk (så t.ex. skiljer sig det belgisk-franska teckenspråket från det franska), förefaller denna möjlighet emellertid orealistisk.

En möjlig lösning - som skulle kräva ett flertal ytterligare resurser - är att tillhandahålla en länk till en audioutmatare bredvid inledande texter till alla långa artiklar/större mängder av information, så att personer med nedsatt syn snabbt förstår om informationen i fråga är av intresse för dem. Hur som helst, det bästa sättet att sörja för största möjliga tillgänglighet på en mångspråkig webbplats som EUROPA har hittills visat sig vara det löpande arbetet med att skapa WAI-förenligt innehåll och kontrollera detta innehåll med avseende på tillgänglighet. Kommissionen har antagit ett system för hantering av webbinnehåll (*Web Content Management System*) som när det framöver omsätts i praktiken kommer att garantera att kommissionens alla webbsidor uppfyller minimikraven i fråga om tillgänglighet.

Ett annat alternativt format är *Easy Reading* (lätt läsning). Kommissionen gav i samband med Europeiska dagen för funktionshindrade år 2005 ut arbetsdokument i detta format.

- Integrering av barn med särskilda utbildningsbehov (4.2.)

Kommissionen har som ombudsmannen vet inte någon behörighet i utbildningsfrågor och kan därför varken bedöma eller utvärdera det nya programmet för barn med särskilda utbildningsbehov i Europaskolorna eller ge anvisningar till Europaskolorna. Alla beslut på detta område fattas av Europaskolornas styrelse, i vilken kommissionen endast förfogar över en av

de 29 rösterna (5) [Länk]. I sin egenskap av styrelsemedlem och ansvarskännande arbetsgivare för personer som ger uttryck för missnöje över hur Europaskolorna handhar barn med särskilda utbildningsbehov (en verksamhet som till stor del finansieras med medel från gemenskapen) trycker kommissionen dock på för att få till stånd en utvärdering av programmet för barn med särskilda utbildningsbehov.

I mars 2004, vid mötet i Europaskolornas pedagogiska kommitté (som är underordnad styrelsen och diskuterar och bereder utbildningsfrågor innan dessa läggs fram för styrelsen), lades det för första gången fram vissa statistiska uppgifter om fall rörande barn med särskilda utbildningsbehov. Kommissionen begärde att programmet för barn med särskilda utbildningsbehov skulle utvärderas av de berörda inspektörerna/samordnarna och att nästa rapport (under det följande året) om programmet för barn med särskilda utbildningsbehov skulle omfatta resultaten av utvärderingen. Den senaste rapporten om programmet för barn med särskilda utbildningsbehov liknade emellertid den första, och kommissionen upprepade vid mötet i november 2005 i pedagogiska kommittén sin begäran om en utvärdering av programmet för barn med särskilda utbildningsbehov.

Kommissionen har dessutom, på grundval av andra framställningar från ombudsmannen om information, bett Europaskolornas generalsekreterares kontor om ytterligare uppgifter om genomförandet av programmet för barn med särskilda utbildningsbehov och skriftligen angivit vilken typ av uppgifter som Europaskolorna bör samla in. Kommissionen har hittills inte fått in några uppgifter.

Kommissionen begärde i slutet av januari 2006 hos styrelsen formellt en utvärdering av genomförandet av programmet för barn med särskilda utbildningsbehov. En utvärderingsrapport torde följa senare under nästa skolår.

- Analys av undersökningen om funktionshinder (5.3)

Den undersökning om funktionshinder som kommissionen gjorde i december 2004 har analyserats och resultaten har publicerats på kommissionens intranät. De fullständiga resultaten återfinns i bilaga V och en sammanfattning följer nedan. Med utgångspunkt i de 3 526 svaren (6) [Länk] har man också lagt fram förslag på särskilda åtgärder. Även förslagen har lagts ut på intranätet och sammanfattas nedan.

Det låga antalet svar från personer med funktionshinder (216, vilket motsvarar 6 % av svaren) gjorde det svårt att dra några definitiva slutsatser av undersökningsresultaten, eftersom det inte klart framgick om svaren var representativa för ett lågt antal funktionshindrade bland kommissionens anställda eller tecken på en låg svarsprocent från en högre andel. Några synpunkter återkom emellertid flera gånger och skulle behöva undersökas ytterligare, bland annat de svårigheter som en del anställda sade sig uppleva med att få relativt enkla hjälpmedel för att underlätta arbetet, exempelvis lämpliga stolar eller bord eller anpassad IT-utrustning. Dessa hjälpmedel borde kunna anses utgöra "rimliga anpassningsåtgärder" enligt tjänsteföreskrifterna (artikel 1d.4) vilket institutionerna är skyldiga att tillhandahålla personal med funktionshinder för att underlätta för dem att utföra de uppgifter som ingår i tjänsten. Kommissionen blev också uppmärksam på svårigheter för vissa funktionshindrade att

komma in i eller förflytta sig inom byggnaderna (föremål som blockerar framkomligheten, alltför tunga branddörrar osv.).

I 108 svar nämndes att man kunde tala om diskriminering i fråga om karriärmöjligheter och karriärutveckling. Det fanns anställda som upplevde att de hade blivit sämre behandlade på grund av sina funktionshinder, vilket hade lett till långsammare karriärutveckling, mindre intressanta arbetsuppgifter eller avsaknad av tillgång till utbildning medan, ur en social aspekt, andra hade utsatts för beteende som de upplevde som förödmjukande, hotfullt eller stötande från överordnade och kollegor. Kommissionen fäste stor vikt vid de problem som personalen tagit upp och man har därför enats om följande förslag på åtgärder:

- Resultaten av den sammanfattande rapporten har meddelats alla personaldirektörer, läkartjänsten, arbetsmiljöenheten, enheten för fortbildning och karriärutveckling (SCOP) och den avdelningsövergripande gruppen för frågor rörande funktionshinder, som har möjligheter att följa upp de här frågorna och lyfta fram dem. Man förvissade sig om att berörda avdelningar fick kännedom om de kommentarer som lämnats om dem i undersökningen.
- All personal måste känna till att diskriminering på grund av funktionshinder uttryckligen förbjuds i tjänsteföreskrifterna. Därför har undersökningen och undersökningsresultaten, som anses som viktiga instrument för att öka medvetenheten hos personalen om dessa frågor och åstadkomma förändring, lagts ut på webbplatsen om funktionshinder på intranätet.
- De bestämmelser i tjänsteföreskrifterna som handlar om icke-diskriminering (artikel 1d) tas upp på kommissionens webbplats om funktionshinder.
- På webbplatsen påminns också de anställda om att de, i enlighet med riktlinjerna för god praxis för anställning av personer med funktionshinder, i förtroende kan vända sig till enheten för lika möjligheter och icke-diskriminering vid GD ADMIN om de är missnöjda med genomförandet av dessa riktlinjer. Enheten kommer att behandla sådana ärenden med diskretion med hänsyn till den grad av konfidentialitet som önskas.
- Ett återkommande tema i svaren var att anpassningsåtgärder gjordes för sent eller inte alls. Andra teman som nämndes var mindre förmånlig behandling på grund av funktionshinder, som yttrade sig i exempelvis långsammare karriärutveckling och mindre intressanta arbetstillfällen. Enligt riktlinjerna för god praxis bör en person som är specialiserad på rådgivning för yrkesvägledning och rehabilitering ingå i enheten för fortbildning och karriärutveckling (SCOP) och kommissionen kommer att utse en specialist som ska göra den ergonomiska bedömningen av kontorsmiljön för personal med funktionshinder. Tillsättningen/utnämningen av specialisterna var en av de uppföljningar som prioriterades av GD ADMIN under 2005 i syfte att få tillstånd en proaktiv strategi för karriärutveckling, en bedömning av kontorsmiljön och tillhandahållande av rimliga anpassningsåtgärder i rimlig tid. Specialisterna vid enheten för fortbildning och karriärutveckling och vid arbetsmiljöenheten på GD ADMIN har nu utsetts. För att uppnå maximalt utnyttjande kommer man dessutom att granska de olika budgetmedel som finns tillgängliga för personal med funktionshinder och titta närmare på om det finns behov av öronmärkta budgetmedel för att tillhandahålla rimliga anpassningsåtgärder.
- GD ADMIN kommer att i samråd med berörda avdelningar undersöka situationen när det gäller de olika budgetmedel som finns tillgängliga för personal med funktionshinder i syfte att se till att de resurser som finns utnyttjas maximalt för dem de är avsedda. GD ADMIN kommer särskilt att behandla frågan om behovet av öronmärkta resurser för att tillhandahålla rimliga anpassningsåtgärder på arbetsplatsen och huruvida sådana resurser bör vara tillgängliga

centralt eller på generaldirektoratsnivå.

- Frågan om att upprätta och övervaka någon form av mål för rekryteringen av funktionshindrade behöver också undersökas. GD ADMIN kommer, i samarbete med den avdelningsövergripande arbetsgruppen för frågor rörande funktionshinder och EPSO (och andra berörda grupper), att undersöka olika sätt för hur rekryteringen av personer med funktionshinder kan ökas. Dessutom kommer de att undersöka hur aktuell och framtida statistik rörande anställning av funktionshindrade vid kommissionen kan göras mer tillförlitlig och uppdateras med jämna mellanrum samtidigt som skyldigheterna enligt förordning nr 45/2001 iakttas.
- Som ett led i processen att utarbeta en mer synlig och aktiv politik på det här området kommer GD ADMIN i januari 2006 att vända sig till medlemsstaterna med en förfrågan om de eventuella förfaranden som de har antagit i sina nationella förvaltningar för att främja rekryteringen av och anpassningen till personer med funktionshinder i syfte att fastställa nuvarande bästa praxis i medlemsstaterna vilken också skulle kunna tillämpas inom kommissionen.

I syfte att bedöma utvecklingen kommer man dessutom att i slutet av 2006 ta upp frågan om det skall göras en andra undersökning om funktionshinder 2007-2008. Beroende på resultaten av denna kan prioriteringarna ges en annan inriktning alltefter behov och nya prioriteringar fastställas.

- Upplysning om funktionshinder (5.4)

Den uppmärksamhet som väcktes i samband med antagandet av de reviderade riktlinjerna för god praxis och den undersökning om funktionshinder, som omfattade samtliga kommissionsanställda, har varit det främsta sättet att öka personalens medvetenhet om och förståelse för frågor om funktionshinder. Båda företeelser fick stor uppmärksamhet. Riktlinjerna för god praxis publicerades i "Commission en Direct", Europeiska kommissionens interna tidning som kommer ut en gång i veckan och som med en upplaga på över 50 000 inom alla EU-institutioner delas ut till all personal och även kan läsas på intranätet. Undersökningen meddelades genom en not från generaldirektören till samtliga kommissionsanställda.

Nästa steg i processen för att medvetandegöra personalen blir publiceringen av undersökningsresultaten på kommissionens intranät. En analys av svaren kommer att ingå liksom de uppföljningsåtgärder som är planerade för 2006.

I utbildningen för personal som håller uttagningsintervjuer eller deltar i uttagningskommittéer ingår redan nu inslag för att öka kunskaperna på det här området, och i början av 2006 kommer det ut en handledning för god praxis när det gäller icke-diskriminering (bland annat i samband med funktionshinder) som riktar sig till deltagarna i dessa kurser och till personer i ledande ställning som ansvarar för rekryteringen på generaldirektoraten.

Kommissionen överväger dessutom att låta särskilda åtgärder för att skapa medvetenhet genom kurser, konferenser eller seminarier för personal under 2006 eller 2007 sammanfalla med Europeiska handikappdagen den 3 december. Sådana åtgärder kommer att vara beroende på om det finns ekonomiska resurser tillgängliga.

IV. Slutsats

Kommissionen har antagit en bred, progressiv och proaktiv strategi för sin politik för funktionshindrade. De nya tjänsteföreskrifterna, de reviderade riktlinjerna för god praxis och de olika tjänster som tillhandahålls tar hänsyn till de funktionshindrades särskilda behov vid kontakter med kommissionen.

Kommissionens mål är att se till att principen om icke-diskriminering tillämpas i alla dess kontakter med funktionshindrade och att med jämna mellanrum se över de åtgärder som vidtas för att uppnå detta mål. Kommissionen kommer också i fortsättningen att rådgöra med sina specialavdelningar på området och med representanter för personal med funktionshinder, särskilt med den avdelningsövergripande arbetsgruppen för frågor rörande funktionshinder, för att säkerställa att målet uppfylls.

Förteckning över bilagor

Bilaga I [Länk]: Kommissionens beslut rörande tillämpningen av artikel 1d.4 i tjänsteföreskrifterna

Bilaga II [Länk]: Kommissionens beslut av den 25 november 2003 om riktlinjer för god praxis för anställning av personer med funktionshinder

Bilaga III [Länk]: Preliminära riktlinjer för genomförandet av budgetposten "Extra hjälp till personer med funktionshinder" (anslag för socialhjälp till funktionshindrade)

Bilaga IV [Länk]: Riktlinjer för personliga avgifter för kostnader i samband med funktionshinder

Bilaga V [Länk]: Analys av undersökningen om funktionshinder

(1) [Länk] RRU är en regional förordning som tillämpas på regionens territorium. Avsikten med denna är att i förenklingssyfte slå samman alla gällande förordningar om stadsutveckling för Brysselregionen.

(2) [Länk] K(2003) 4362, 18.11.2003.

(3) [Länk] För parkeringsplatser utanför byggnaderna krävs överenskommelse med myndigheterna i Bryssel, som även ansvarar för de offentliga arbetena.

(4) [Länk] Se http://europa.eu.int/comm/ipg/index_en.htm [Länk] (svensk version saknas).

(5) [Länk] Företrädare för de 25 medlemsstaterna, kommissionen, föräldraföreningarna, Europeiska patentverket (för frågor som rör Europaskolan i München) och personalen.

(6) [Länk] Det totala antalet anställda vid kommissionen, både tjänstemän och tillfälligt anställda, omfattar ungefär 25 000 personer.

